

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Prolegomena in logicam - Cod. Ettenheim-Münster 276

[S.l.], [17. Jahrh.]

Quaestio 6ta

[urn:nbn:de:bsz:31-129925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129925)

q. 6. A. 1. Vt: logica sit pars phiæ. 31.

¶ hoc ab oi habitu actiuo distinguitur quanto quia
cum de agibile sit etiam eligibile eligibile au.
te nob: notius sit explicat arte: agibile ¶ id
quod notius et comus est.

Atq: ex hactenus dictis colligi: et illi potest
definitio logica est inq: logica sua practica *¶ hie loquitur*
actiua dirigens modos dñdi quatenus mani.
festant ignota ex notiori ¶ cognem regularite
logicaru.

Quæstio 6ta
Qualis sit logica.

Ar: 1.

Verum sit pars phiæ logica.

Quæstio est de nomine, namie enim accipi *sermo +*
nomen phiæ primo enim phiæm accipit artes *noie*
¶ habitu qui versat scientificè unia ac ens *phiæ qd.*
quanto meta: c. 2. et sic sola metapha est
phiæ quia hæc sola ht ens ¶ ubi scie, rdo ¶ *2do*
scis tantu speculatinis ¶ meta: c. 3. et in
hac acceptione logica n est pars phiæ cum
sit actiua. 3io ¶ habitu q non sit instructis
primo topica c. 2 atq: hoc significatu exclu.
dit logica saltem utens cum sit notum ad
phiæ diffinns qti accipit ¶ habitu q ht logi *4o*
actione ¶ causas ita artes primo meta: c. 2.
ubi sit inter cetera illu q certiore ac magis

Q. 6. 2. 17: Logica fit necessaria ad reliquas scias

Docere valet causas reddat sapem ee
in oi scia rdm hanc qd acceptam logica e
pars phiæ est enim cognoscens obiecta sua
p causas ostendendo p demones pignoretates
modi. Disti sic Contines Echus q. 3. parerij
art: 3. Ob: primo phiæ ee de obo magis m.
menti sed logica ee factu de modo disti p
modu disti: conferi posse non leuis momentu
sit instar ni oi scia ad veritatem faciend re
perienda. ob: 2do phiæ n ee instar sed ha
bitu p se exhibibilem logica vero ordinari
ad alias scias p n ee absurdum idem ee m
stratu et partem phiæ cum sufficiat cognoscere
sine causas ppietatu sui ob.

ob. 10.

H

ob. 2.

H

Obi: 2us.

Utia logica fit necessaria ad alias scias
Necessitas vocie accipij necessarium cum dicit
quod absolute necessarium est 2do quod necessaria
rur est supposita aliqua causa vel fine s^o meta:
CS primo modo scilicet est necessarium reliqua autem
sunt tantu necessaria ex hypo: causa vel finis pos
set enim absolute n ee nisi talis causa illa q dicitur
erret aut nisi aliquis sibi opponeret talem finem
supposito autem fine necessaria sunt ex hypo: tanquam
media ad finem quærimus qd ubi supposito
quod aliquis velit acquirere aliqua finem di
versa a logica fit necessum ut prius distat lo
gicam. Notandum 2do hanc necessitas ex hypo:

Not: 10.

notum 7.

Not: 2do.

finis est duplex prima est necessitas simpli-
 city et physica sine qua res simpli-^{necessitas phys.} haberi non
 potest scilicet moralis sine qua res haberi quidem
 absolute potest sed ordinarie non nisi cum difficultate
 et istis duobus necesse opponitur necessitas scilicet
 quid quando videlicet res potest quidem fieri
 et acquiri sed tamen per hoc melius adhuc facilius
 aut melius et hanc necessitatem dicitur ad bene esse
 exemplum est volo ire Augusta agroty ituro
 fugam primo relinquenda est Bitunya et hic
 est necessitas simpliciter quia non possum aliter attingere
 ire Augusta scilicet quia propter morbum imperia
 et difficultatem pertingo fugam moraliter necesse
 est uestura quia illi absolute agroty ueni-
 re potest fuga sine uestura non potest tamen sine maxi-
 ma difficultate quo si sanus essem commode
 irem pedes fuga equis tamen multo facilius
 et commodius iure equus esse tantum necessi-
 tarius sano ad bene esse vel ut uno verbo
 dicam non esse necessarius sed utilis.

exemplum.

Nota 3^a dupliciter dicitur posse sciam respectu
 cuius logica dicitur necesse primo ut sciam ac-
 quiritur perfecta scilicet ut imperfecte tantum, notandum
 quanto perfecta illa sciam adhuc dupliciter haberi
 posse primo si cognitas habeat causas effecti-
 ad est per quas res est talis et tunc hanc vel illa
 proprietate de quo: scilicet causis loquimur Antea primo

Not: 3.

Not: 4.

q. 6. A. 2. Ut logica sit necessaria ad aliquas scias.

Phylosoph. 1. tunc unamquamque re su re pu
tamus: cum causas primas principiorum prima et
usque ad elementa cognovimus, ideo si poterit cogne
causam essendi etiam cognitas habeat causas cog
noscendi quare nimirum hoc ex illo recte infera
tur et in forma non sibi possumus in se re
cogere ubi malo modo inferendi unum ex alio,

Not. ult.

Notandum ultimo sermonem esse quomodo ro
gia docens necessita fil ratione sui usus et
rate istri seu modi dandi qui dirigunt a doctore
per regulas logicas, conclusio prima, si est du
bitandum quin logica artis utilis sit ad scias

Contro. pa.

pro.

vel ut necessita ad melius esse patet conclusio
ga habet habitu logic, facilius periplet in re
liquis scis, quam si habens positis ceteris pa
ribus, ideo etiam perfectius acquireret et us
tius quia poterit reddere causas cognoscendi
etiam arg. perficit nam ergo logica artis perficit
et natem potentia et habitu discernendi unde
sic licet argumetari qui habitu perfectius pos
sident perfectius operantur sed qui possidet logic
cum artem, habet perfectius habitu cum arti
ficialis perficiat natem quod perfectius operabitur
et sic constat logica esse necessariam ad melius
esse conclusio etiam si auipiamus scias im
perfecte et habitu etiam aliquas conclusiones
logica artificialis non est moralis necessaria

Conclusio etia.

ad alias scias hoc imperfecto modo obtinendas
 probatur quia illud n̄ est motus necessarii sine
 quo aliam facile habet sed facile habet
 imperfecta cognitio in alijs scijs sine logica or
 tificiali q̄ p̄bly. m. quia ad habenda cognō de
 monstrativa aliquarū tantū. conclusio om̄i p̄f.
 sicut ubi motus prima figura qui naturaliter
 dēb̄ noti sunt et sic facile aliquis p̄t scire
 quā bene dixerat p̄ hoc principiu nati cui
 dēb̄ quaecunq̄ sunt eadem uni tēctis sunt eā
 de inter se sed in iolo syllogis conveniunt ex
 terna uni tēctio q̄ bene concludo et patet hoc
 experientia quia multi dixerunt aliquid tum
 in medicina tum in iure tum in alijs scijs sine
 logica 3tia conclusio si auspicamus scias per
 tota eā causas efficiendi et cognoscendi logica
 artificialis necessaria est ad illas morali necessi
 tate ita For. & meta. q. 4. c. 3. s. 2. c. 4. q. 3
 art. 3 dubio 2. probatur quia moraliter reversa est
 sine quo res difficulter habet et sine logica
 ontli difficulte solet haberi p̄fecta cognitio totij
 scia sine periculo errandi q̄ p̄bat minor quo
 ad periculum errandi ex inventioni logica n̄
 quia antiqui errabant aut saltem n̄ sine peri
 culo erroris dixerunt ex diuturno uso tan
 dem notantes eū unus non erraret altero ex
 fonte refraganter dixerunt praerupta quae no
 taerunt in unū convincere ut dicitur p̄. in

probatur

conclusio 3.

pb.

q. 5. A. 2.

Ut logica sit necessaria ad naturam suam

probato.

tarent errores in dicto probat, et do, in se, si
fieri habentis n. sufficit prima figura sed
requiritur cognitio supponit, ut dubia invidetur
dissoluat cognitio captione priorum cum to
priorum & disputatione in probabilibus. ista proprii
ab inseparabili accidete inventio generis super
mi cuius rei et subalterne cognitio quomodo
differetia sit sub vocabulo cui quomodo am
plius propositio et similia sed huc oia ut
de primo discurrere discurrere alias scias disti
cte est qd logica moraliter est necessaria pro
zlo. ex parte dicente & meta: aliquid esse
scias quodere et modum scias unibus accide
tem ad scias ia instructa ee logica quomodo
to probat ex antiquis quib: stales sepe obijcit
quod erraverint in se, si. conclusio 4. si scias
confidenter tantum quomodo causas essendi ad huc
moraliter est necessaria logica ad eam, acquisitionem,
nem, qd sine logica in difficultate et n. sine peni
culis errandi acquirunt sciam conclusiones qd
facile sit syllogi in sua figura affirmativa,
in prima ex minori negativa, ac proinde fa
cile putabit quis se inferre in conclusione ma
teriam necessariam cu tamen falsa sit, conclu
sio 5. fa. logica autem n. est simpliciter necessaria,
sed physica ad alias scias etiam si sumantur et in
suam perfectionem sic Fox: ubi figura et est con
tra solam q. 2. proremy. probat conclusio quia

q. 3.

q. 4.

Conclusio 4. fa.

Conclusio 5. fa.

q. 4.

bonitas ingenij, et longitudo temporis, et continu-
 atio studij, possunt tandem parere ut quis nolet
 errorem in dicto et quando videt in syllogis acqui-
 sitione tandem dividat varia signem extre-
 morum ut bene miserat conclusio. Ultima con-
 clusio logica natis est simpliciter neutra adves-
 scias, quia sine habere nati dicti nemo in alijs
 scijs discernere potest. Ob: primo veteres phi-
 osophi acquiruntur potestate scias sine logica autli
 quod non est neutra moraliter sed distinguendo
 autem: acquiruntur sine periculo erroris
 et sine errore difficulter correcto negantur, ac-
 quiritur enim in periculo erroris et magno
 labore concedit, quod non est moraliter neutra ne-
 cessaria quia quod tollit magna difficultas et
 periculum in periculo erroris moraliter est neutra
 Ob: 2do. si est neutra autem est neutra ingeniosus
 aut tardus, neutrum potest dici quod probat. m. ex Angulo
 quod facit ingeniosus citius videt rata consistere qua
 praecipua eius capiat, tardus autem cum non videt sed
 multo minus quod de illa scipit sed. ne yondo. m. et di-
 cendo utriusque est neutra ingeniosus quidem quia etiam an-
 tiqui phi-osophi quantumvis ingeniosi sine ea errarunt,
 tardus vero quia hi omnino nihil sine ea assequuntur
 et O. Angulo sed facilius videri bonitate unius vel
 alterius yelusionis, qua praecipua si haec superflue cum-
 bent ut faciebant, y contra quos yiputat Angulo non autem
 facilius videri omni conclusionum necessitate quam

conclusio ultima.

Ob. 1o.

R.

Ob. 2do.

R.

q. 3. 4. 2. Ut logica sit necessaria ad reliquas scias

Ob. 3.

Præmissa si tractentur intra debita mensura. Ob.
3. si logica est necessaria alijs scijs debet esse facilior
illis sed non p̄m̄ est q̄ p̄m̄ M. quia quod est
ad instrumentum ad aliud est esse facilior: illo ad quod

R.

est ad instrumentum h̄ primo negando utramq̄ M. nam
ad ad eandem necessitatem est cognoscere aliquid hanc autem
difficilius quam considerare. h̄ edo distinguendo

R. edo.

M. nam logica potest dici difficilius quibusdam scijs si
illa consideretur ut acquisenda p̄ logicam iam acqui-
sita n̄ autem est difficilius quatenus illa possunt
sine logica acquiri id est logicus facilius acquiri
vel v. q. nam quam non logicus logicam, non
autem facilius acquireret n̄ logicus nam quam logicus
iam ad eum modum quo facilius est inducere vestem
quam facere, illis enim facilius est inducere ve-
stem si quis habeat iam factam, non autem esse fa-
cilius illa inducere si novum facta sit: Ob. 4. 2o.

Ob. 4. 2o

R.

Sequi logica esse præstantiorē ceteris scijs, p̄m̄ sequi-
te quia dirigens est præstantior directo p̄ negando
sequela ad præm̄ respondet distinguendo præm̄ diri-
gens est p̄fectius sed quod directo immedie, est
p̄fectius absolute negativ: p̄fectio enim ferunt ab
solubi sunt à p̄stantia obli, una quod sua me-
sura sic dicitur quod p̄fectio est p̄fectius, p̄fectio sed
logica dirigens p̄fectius ceteras scias q̄, h̄ 2o
p̄m̄ M. quod p̄fectio intrinsece est p̄fectius tractat,
quod p̄fectio ut ex trinsece intrinsece negativ logica au-
tem reliquas scias p̄fectio non intrinsece sed ta-
quam instrumentum extrinsece: Ob. 5. 1o. logica n̄ est ne-
cessaria ad gratia: R. h̄: h̄ primo nos loqui de gratia

Ob. 5. 1o

R.

U. logica sit necessaria ad reliquas suas. 35.

uicibus. scilicet: sed etiam ad has fore necessaria
logica si tractare scientificè: Ob: 6to. olim
dixit Maam ante logica sine enim stiles utiq
tere semp exemplis mais, et o ferti stiponates
sine logica fuisse pfectus medicus. Quod prius
eos in pfecti didicisse Maam sicut hodie pueri
discunt Arithmetica sed quid fecissent si casu populi,
isset typhus in eadem figura affirmatiuum putaf
sent se demonstrare et errassent, ad eum q
Hypote fuisse mediu sine logica audita, sed forte
n sine telta. eto etiam si auquificerit tamen n auqui
fuit sine periculo errandi, quod sufficit ad hoc ut
logica dicat moniteri necessaria. 30 q. ne nihilom
ny et moralit necessaria etiam si unus vel alter
sine ea intentu sit consecuti sufficit eni quod
ordinarie alij n auquificerit. Ob: ultimo. Logica
hoc modo etiam est necessaria ad seipsum in pfectu
sua et indiget directione, circa cognoscendu ob
q primo regardo sequela ad obem q: Logica n m
dignere directione distincta a cognitione ob, si
ent egent alia scia ratio est quia in logica
demonstrat v.g. barbara, bene concludere p hoc
mediu ubi cunq minus extremu p dicit de m: p
mediu terminu sine quod idem est ubi mag
extremu et minus conueniunt unitertio se: medio
stati uidet se n errare discendo hanc ueritat
ob causa huius est quia hoc p m m e p m m
causa egressi et cognoscendi. q eto distido

Ob: 6to.

R2

R3

Ob. ult.

R2

R2

q. 8. 42

Ut loqa fit necesse ad reliquas scias
sequela logica est necessaria ita ut deberet
praeexistere in discipulo negat in magistro. do-
cente vel in libro ex quo differet concedi
neq; enim dubium est quin valde erraret qui
logicam sine magistro vel libro ex se vellet di-
scere.

Prolegomena haec absoluta
Inere pridie nonas Febru-
arii. A. 1608.

omnia ad maiorem
Dei gloriam.

